

LABORE ET ZELO

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ

Обсяг: 6 кредитів ЄКТС

Семестр: I-II; **Курс:** перший

Дні, Час, Місце: згідно розкладу

Інформація про викладача

Ім'я	Ролік Анатолій Васильович
Контакти	a.rolik@ukr.net тел. 098 992 71 96
Робоче місце	Кафедра німецької мови (ауд.316 Гоголівського корпусу)
Години консультацій	За розкладом

Опис курсу

Здобувачі вищої освіти другого (магістерського) рівня розглянуть основні положення теорії перекладу, покращать та вдосконалять навички письмового перекладу, розширять словниковий запас, навчатися долати певні перекладацькі труднощі, вдосконалять вміння переключатися з однієї мови на іншу.

Вивчення навчальної дисципліни у комплексі з іншими освітніми компонентами ОПГ «Германські мови та літератури (переклад включно)» сприяє досягненню здобувачами таких програмних результатів навчання:

ПРН2. Упевнено володіти державною та англійською мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати своїх досліджень державною та англійською мовами.

ПРН3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності й забезпечення якості наукового дослідження в конкретній філологічній галузі.

ПРН6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

ПРН7. Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи у лінгвістиці та літературознавстві.

ПРН8. Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення лінгвістики та літературознавства.

ПРН9. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.

ПРН10. Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів з англійської українською мовою.

ПРН11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

ПРН12. Дотримуватися правил академічної доброчесності.

ПРН13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань і власну позицію щодо них як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.

ПРН14. Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів і жанрів.

ПРН15. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.

ПРН16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

ПРН17. Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі.

ПРН18. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення академічних та професійних завдань.

Мета навчання

Вивчення дисципліни у комплексі з іншими освітніми компонентами ОПП «Германські мови та літератури (переклад включно)» сприяє набуттю здобувачами програмних компетентностей:

ЗК1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК6. Здатність спілкуватися іноземною (англійською) мовою як усно, так і письмово.

ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань / видів економічної діяльності).

ЗК11. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ФК1. Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.

ФК2. Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного й світового літературознавства.

ФК3. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.

ФК4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

ФК5. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.

ФК6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.

ФК7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

ФК8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (30 год.) та лабораторних занять (30 год.), організації самостійної роботи студентів в бібліотеках та комп'ютерних мережах (120 год.) для студентів денної форми навчання; лекцій (10 год.), практичних (4 год.) та лабораторних занять (6 год.) , організації самостійної роботи студентів в бібліотеках та комп'ютерних мережах (160 год.) для студентів заочної форми навчання.

Комплексне використання різноманітних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів та методів стимулювання і мотивації їх навчання, що сприяють розвитку творчих засад особистості майбутнього фахівця з урахуванням індивідуальних особливостей учасників освітнього процесу й спілкування. Метод використання електронних засобів навчання у роботі з інформацією, презентації результатів дослідно-пошукової роботи.

З метою формування професійних компетенцій майбутніх фахівців типологічний аналіз мовних одиниць і явищ здійснюється у межах кожного мікрорівня за допомогою порівняльного, компонентного й когнітивного методів. Це забезпечує встановлення ізоморфних та аломорфних особливостей голосних/приголосних, спільних класів лексичних/фразеологічних та синтаксичних одиниць англійської та української мов.

Організація навчання

№	Теми лекцій	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Відомості з історії перекладу	2	-
2.	Переклад у сучасному світі	2	2
3	Адекватність і еквівалентність перекладу.	2	2
4	Критерії оцінки перекладів.	2	-
5	Перекладацькі прийоми і трансформації.	2	2
6	Особливості передачі власних назв та імен при перекладі.	2	-
7	Переклад наукових термінів, сталих виразів і кліше.	2	2
8	Переклад фразеологізмів.	2	-
9	Особливості перекладу образної фразеології.	2	-
10	Переклад безеквівалентної лексики.	2	-
11	Переклад науково-технічних текстів	2	-

12	Переклад офіційно-ділових текстів	2	-
13	Переклад газетних повідомлень і публіцистики	2	2
14	Переклад художніх текстів	2	-
15	Основні проблеми перекладу поетичних творів	2	-
	Всього	30	10

№	Теми лабораторних занять	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Проблеми історії перекладу	2	-
2	Загальні проблеми теорії перекладу	2	-
3	Проблеми способів і прийомів перекладу	2	-
4	Проблеми перекладу слова	2	-
5	Проблеми перекладу умов комунікативного вживання: лексика в просторі, часі та суспільстві	2	-
6	Текстологічні проблеми перекладу	4	-
7	Проблеми науково-технічного перекладу	4	2
8	Проблеми перекладу текстів офіційно-ділового стилю	4	2
9	Проблеми перекладу газетних повідомлень і публіцистики	4	-
10	Проблеми перекладу художніх текстів	4	2
	Всього	30	6

№	Теми практичних занять	Кількість годин
		заочна
1	Загальні проблеми теорії перекладу	2
2	Проблеми перекладу умов комунікативного вживання: лексика в просторі, часі та суспільстві	2
	Всього:	4

№	Теми самостійної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1	<i>Підготувати теоретичні питання:</i> 1. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підручник. - Вінниця. "Нова книга", 2003 – ст. 34-89. 2. Основи перекладознавства: Навч. посібник/За редакцією А.Є. Нямцу. - Чернівці: Рута, 2008. – ст. 8-14, 67-90. <i>2. Виконати практичне завдання:</i> Підготувати мультимедійну презентацію по одному із теоретичних питань	12	14
2	<i>Підготувати теоретичні питання:</i> 1. Основи перекладу: навчальний посібник/укладач В.О. Коваленко. – Ніжин: НДУ ім. М.Гоголя – Ст. 4-7, 12-14, 25-28, 31-33. 2. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підручник. - Вінниця. "Нова книга", 2003 – ст. 10-32. 3. Основи перекладознавства: Навч. посібник/ За редакцією А.Є. Нямцу. - Чернівці: Рута, 2008. - ст. 120-126, 155-199. <i>Виконати практичне завдання:</i> Підготувати мультимедійну презентацію по одному із теоретичних питань.	12	14
3	<i>Підготувати теоретичні питання:</i> 1. Основи перекладу: навчальний посібник/укладач В.О. Коваленко. - Ніжин: НДУ ім. М.Гоголя – Ст. 17-21, 25-28, 37-39. 2. Основи перекладознавства: Навч. посібник/ За редакцією А.Є. Нямцу. - Чернівці: Рута, 2008. - ст. 115-120. <i>Виконати практичні завдання:</i> Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підручник. - Вінниця. "Нова книга", 2003 ст. 113-114.	12	14
4	<i>Підготувати теоретичні питання:</i> 1. Основи перекладу: навчальний посібник/укладач В.О. Коваленко. - Ніжин: НДУ ім. М.Гоголя — Ст. 44-62. 2. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підручник. - Вінниця. "Нова книга", 2003 — ст. 92-113. <i>Виконати практичні завдання:</i>	12	14

	Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підручник. - Вінниця. "Нова книга", 2003 ст. 115.		
5	<i>Підготувати теоретичні питання:</i> 1. Карабан В.І. Translation from Ukrainian into English. – Вінниця: Нова книга, 2003. – С. 370-381. 2. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підручник. - Вінниця. "Нова книга", 2003 – ст. 128-169, 182-198. <i>Виконати практичні завдання:</i> Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підручник. - Вінниця. "Нова книга", 2003 – ст. 116. Підготувати мультимедійну презентацію по одному із теоретичних питань.	12	14
6	<i>Підготувати теоретичні питання:</i> 1. Основи перекладознавства: Навч. посібник/ За редакцією А.Є. Нямцу. - Чернівці: Рута, 2008. - ст. 126-146. <i>Виконати практичні завдання:</i> для студентів англ. відділення: Основи перекладу: навчальний посібник/укладач В.О. Коваленко. - Ніжин: НДУ ім. М.Гоголя ст. 76, впр. 2. Визначити тип тексту за різними класифікаціями, виділити ключові слова, фонову інформацію, необхідну перекладачу, перекласти текст українською мовою.	12	14
7	Підготувати теоретичні питання: 1.Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підручник. - Вінниця. "Нова книга", 2003 – с. 207-220. <i>Виконати практичні завдання:</i> для студентів англ. відділення: Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підручник. - Вінниця. "Нова книга", 2003 - с.221-223.	12	14
8	<i>Підготувати теоретичні питання:</i> Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підручник. - Вінниця. "Нова книга", 2003 – с. 226-242. <i>Виконати практичні завдання:</i> для студентів англ. відділення:	12	14

	1. Прочитати запропонований список найпоширеніших “хибних друзів” перекладача. Які були відомі раніше? З якими зустрілися вперше? Навести 7 пар прикладів англ. мовою письмово. 2. Перекласти запропонований трудовий договір з англ. мови укр. мовою і навпаки відповідно.		
9	<i>Підготувати теоретичні питання:</i> 1. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підручник. - Вінниця. “Нова книга”, 2003 – ст. 423-436 2. Вороніна К.В. Основи перекладацького анотування та Реферування текстів різних типів і жанрів: Посібник. - Харків – 2013. - ст. 23-28. <i>Виконати практичні завдання:</i> для студентів англ. відділення: 1. Основи перекладу: навчальний посібник/укладач В.О. Коваленко. - Ніжин: НДУ ім. М.Гоголя ст. 80-81, впр. 2. Визначити тип тексту за різними класифікаціями, виділити ключові слова, фонову інформацію, необхідну перекладачу, перекласти текст українською мовою. 2. Перекласти текст українською мовою. Визначити жанр тексту.	12	14
10	<i>Підготувати теоретичні питання:</i> 1. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підручник. - Вінниця. “Нова книга”, 2003 — с. 181-207; ст. 369-371. <i>Виконати практичне завдання:</i> Для студентів англ. відділення: Перекласти укр. мовою текст англomовної казки.	12	14
11	Підготувати проект з мультимедійною презентацією з історії перекладу		20
	Всього:	120	160

Оцінка

Підсумкова оцінка курсу буде обчислюватися з використанням таких складових: **поточного та підсумкового контролю**

- **Поточний контроль** має місце на кожному занятті – 70 балів.
- **Підсумковий контроль** проводиться наприкінці 2-го семестру у формі екзамену – 30 балів.

Поточний контроль у формі співбесіди, оцінювання усних завдань, виконаних вправ

студентів у формі рекомендацій (формувальне оцінювання) або тестовий контроль.

Засоби діагностики результатів навчання складаються із завдань, яке містить постановку задачі. Зразків правильної відповіді не надається, оскільки можливі різні інтерпретації, різні тлумачення та розуміння.

Практичні заняття оцінюються якістю підготовки та презентації відповіді, якістю підготовки та презентації індивідуального завдання за допомогою експертного методу. У цьому випадку максимальну оцінку виставляють за умови реалізації певних вимог.

Підсумкова оцінка курсу буде обчислюватися з використанням таких складових:

Форми роботи	Вид роботи	Розподіл балів
Систематизація та самооцінка роботи на аудиторних заняттях упродовж семестру	Доповідь з теоретичних питань.	0-30
	Участь у дискусії.	0-5
	Виконання практичних письмових завдань.	0-30
	Створення мультимедійної презентації.	0-5
Разом:		70
Екзамен у 2-му семестрі	Екзамен з дисципліни проводиться у формі співбесіди студента з викладачем за результатами виконання трьох завдань.	30

Політика курсу

Безпека – понад усе.

У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час очного навчання ви під керівництвом викладача повинні перейти до споруд цивільного захисту і перебувати в них до скасування сигналу.

У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час дистанційного навчання за вашим місцем перебування, ви маєте повідомити про це викладача та перейти до безпечного місця.

Відвідування та / або участь є важливим компонентом навчального процесу. Однак, якщо студент бажає навчатися дистанційно – всю навчальну діяльність, включно з виконанням і поданням для оцінювання завдань, можна здійснювати у дистанційному режимі на сторінці курсу в середовищі УНІКОМ.

Якщо ви не були присутні на занятті через сигнал «Повітряна тривога», узгодьте з викладачем дистанційну форму виконання завдання.

Дедлайн. Захист результатів лабораторних робіт відбувається під час наступних лабораторних занять, але не пізніше, ніж за три дні до екзамену. Після вказаних дати завдання не приймаються.

Переоцінка завдань можлива протягом тижня після отримання оцінки на основі заяви на ім'я завідувача кафедри у письмовій формі. Після отримання заяви, завідувач кафедри протягом тижня створить комісію з переоцінки, яка після проведення аналізу роботи студента повідомить його про своє рішення.

Перескладання здійснюється згідно з діючим положенням про організацію освітнього процесу в університеті.

Академічна доброчесність та плагіат. Кожен здобувач вищої освіти повинен ознайомитися і слідувати нормам Положення НДУ ім. М. Гоголя «Про академічну доброчесність»

(http://www.ndu.edu.ua/storage/norm_baza/polozenia_pro_akademichny_dobrochesnist.pdf).

Всю заплановану роботу студенти виконують самостійно. У разі виявлення несамотійного виконання завдання, результат анулюється, а робота повертається студенту на переопрацювання з дотриманням правил академічної доброчесності.

При виконанні спільних завдань, потрібно зазначати внесок кожного учасника/учасниці.

Мобільні пристрої на занятті використовуються з навчальною метою.

Поведінка в аудиторії. Кожен здобувач вищої освіти повинен ознайомитися і дотримуватися Правил внутрішнього трудового розпорядку (http://www.ndu.edu.ua/storage/norm_baza/pravula_rozporiadky.pdf) університету, а також принципів і правил поведінки, визначених у Етичному кодексі Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя (http://www.ndu.edu.ua/storage/norm_baza/etychkodex.pdf).

Вітається активність здобувачів із планування освітнього процесу та участь у неформальній освіті.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. – Вінниця: Нова книга, 2018. – 656 с.
2. Карабан В.І., Мейс Дж. Переклад з української мови на англійську мову. Навчальний посібник – довідник для студентів вищих закладів освіти. Вінниця: Нова книга, 2003. – 608 с.
3. Кияк Т.Р., Науменко А.М., Огуй О.Д. Перекладознавство (німецько-український напрям) / Підручник для студентів вищих навчальних закладів. - Чернівці, 2014. – 639 с.
4. Кияк Т.Р., Огуй О.Д., Науменко А.М. Теорія та практика перекладу (німецька мова) / Підручник для студентів вищих навчальних закладів. - Вінниця, 2006. - 586с.
5. Коваленко В.О. Основи перекладу: навчальний посібник до спецкурсу “Переклад”. – Ніжин, 2012. – 90 с.
6. Комісаров В.Н. Сучасне перекладознавство. Курс лекцій. – М.: ЕТС, 2002. – 424 с.
7. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу. – К.: Юніверс, 2003. – 264 с.
8. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підручник. – Вінниця: Нова книга, 2003. – 448с.
9. Кучер З.І. Галузевий переклад: німецька мова: навчальний посібник / Кучер З.І., Орлова М.О., Ліпісівіцький М.Л. – Вінниця: Нова Книга, 2018. – 144 с.
10. Основи перекладознавства: Навч. посібник / За редакцією А.Є. Нямцу. - Чернівці: Рута, 2008. - 310с.
11. Переклад англійськомовних науково-технічних текстів: енергія, природні ресурси, транспорт: книга для викладача / за ред. Л.М. Черноватого, О.В. Ребрія. - Вінниця: Нова книга, 2017. - 88 с.
12. Ролік А.В. Переклад газетно-журнальних текстів (англо- та німецькомовних): навчально-методичний посібник до спецкурсу для студентів факультету іноземних мов. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2021. 115 с. (електронне видання)

13. Ролік А.В. Прагматичні аспекти перекладу: навч. посіб. для студ. Факультету іноземних мов. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2022. 156 с. (електронне видання)
14. Черноватий Л.М., Карабан В.І. та ін. Переклад англомовної громадсько- політичної літератури. Система державного управління США: Навчальний посібник. – Вінниця: Нова Книга, 2006. – 432 с.

Додаткова

1. Антонюк Н.М., Краснолуцький К.К. Міжнародні організації. Читанка. Теми для розвитку мовлення та підготовки до тестів, міжнародних іспитів. Навчальний посібник (англійською та українською мовами). Англомовні країни та Україна, Книга 2. – Вінниця: Нова книга, 2004. – 240с.
2. Блажко М.І., Лепухова Н.І., Ролік А.В. Буквалізми та інші перекладацькі помилки. Література та культура Полісся. Вип. 10. Серія «Філологічні науки». № 1) / відп. ред. і упоряд. Г. В. Самойленко. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2021.
3. Белякова Е.И. Translating from English: Перекладаємо з англійської / Матеріали для семінарських і практичних занять з теорії і практики перекладу. – СПб.: КАРО, 2003. – 160 с.
4. Гетьман Ж.А., Федоренко О.О. Неособові форми англійського дієслова і способи їх перекладу на українську мову (на матеріалі текстів з питань економіки): Методичні вказівки. – Запоріжжя: ЗДУ. – 2003. – 47 с.
5. Ролік А.В. Німецькомовний гоголезнавчий дискурс другої половини ХХ – початку ХХІ століття: антологія. Ніжин: НДУ імені Миколи Гоголя, 2018. – 298 с. (електронне видання)
6. Черноватий Л.М., Карабан В.І., Пенькова І.О., Ярощук І.П. Переклад англомовної економічної літератури. Економіка США. Загальні принципи: Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти. – Вінниця: Нова Книга, 2005. – 496с.
7. Черноватий Л.М., Карабан В.І. та ін. Переклад англомовної юридичної літератури: навч. посібник. – Вінниця: Поділля – 2002. – 327 с.
8. *Paul Wilkinson International relations. A very short introduction.* – Oxford University Press Inc., New York, 2007. – 144 p.

Інформаційні ресурси:

1. Прус С. І. Практика перекладу: навчальний посібник для студентів спеціальності "Переклад" (англійська мова) /Світлана Іванівна Прус, Ольга Леонідівна Клименко. – Запоріжжя: ЗНУ, 2007. – 116 с. –
http://ebooks.znu.edu.ua/files/metodychky/2007/4kvartal/praktyka_perekladu.pdf
2. Слєпович В. С. Курс перекладу. Translation Course: навчальний посібник / Віктор Самойлович Слєпович.– Мн.: Тетра-Системс, 2002. – 272 с.–
<http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Klymenko/0000769.djvu>